

Sve o rješenjima za održivi razvoj prometa na jednom mjestu

STIGLA JE NOVA ERA PROMETA

Novi stručni skup pod nazivom Nova era prometa okupio je predstavnike velikih energetske tvrtki, domaćih i stranih proizvođača opreme i ponuđača rješenja, visokoškolskih ustanova i instituta i druge zainteresirane koji su u svojem svakodnevnom radu povezani s prometom, vozilima i novim rješenjima u tom području, a sve s ciljem ostvarenja sigurnije i ekološke budućnosti.

Pandemija koronavirusa s kojom je čovječanstvo suočeno posljednjih nekoliko mjeseci uvelike je promijenilo ne samo društvo i gospodarstvo, već i svakodnevno življenje. Tako je i organizacija bilo kakvih

okupljanja postala iznimno teška, a ponekad i nemoguća. Ipak, možda je baš upravo u takvim vremenima još više potrebna razmjena iskustava, ideja i mišljenja uživo, a ne preko raznoraznih 'skajpova', 'zumova' i 'timsova'.

◀ Na okruglom stolu ponuđeni su odgovori na mnoga pitanja, a otvorena su i neka nova

Zbog svega toga očekivanja organizatora stručnih skupova ove godine jednostavno ne mogu biti velika i već je i samo održavanje skupa u sadašnjim uvjetima uspjeh. To je osobito izraženo kada je tema promet koji je uvelike pogođen pandemijom i mjerama za njezino suzbijanje, a posebice njegov možda najzanimljiviji dio - automobilska industrija. Unatoč svemu tome, prvi Forum o električnim i vozilima na plin, vodik i gorive članke i rješenja za održivi razvoj prometa - Nova era prometa, održan 8. listopada ove godine u Kongresnom centru 'Antunović' u Zagrebu, poslužio je kao pravo mjesto za prikaz najnovijih rješenja i ostvarenih projekata u tom području.

PROMJENA PROMETNE PARADIGME

Da je unatoč pandemiji zanimanje za nova rješenja u prometu sve veće, najbolji je dokaz podatak da su poticaji za električna vozila za građane ove godine podijeljeni u rekordnom roku - u manje od minute! Dakako, takav način podjele poticaja prema načelu 'najbrži prst' i ovaj put je naišao na mnoge kritike. No, kako je to istaknuto na okruglom stolu pod nazivom 'Promjena prometne paradigme' u sklopu skupa, te su činjenice itekako svjesni u Fondu za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost. "Razmišljamo o promjeni tog modela i za iduću ćemo godinu razmotriti alternative. Znamo za slovenski model koji nam se preporuča, da novac ide direktno distributerima, a da kupci dobivaju poticaj kada odlučuju o kupnji vozila. No, i to ima svoje mane - ako se auto kupuje početkom godine, novca ima, a kasnije je teže dobiti poticaj. Švedska, primjerice, daje

po primatelju više nego dvostruko manje novca u kunskom paritetu. Mi se držimo europskih smjernica kad je riječ o eko-normama automobila koje potičemo", naglasila je tom prigodom Suada Mustajbegović, dipl. ing., v.d. načelnice Sektora za energetske učinkovitost FZOEU-a. Uz to, najavljeno je da će FZOEU u sklopu budućih natječaja omogućiti i financiranje nabave plovila, kamiona i autobusa na alternativna goriva.

Na pitanje na kojem će se načelu na punionicama ELEN od iduće godine naplaćivati punjenje električnih vozila, Domagoj Puzak, dipl. ing. iz Sektora za strategiju i razvoj HEP-a odgovorio je da će se poslušati korisnike i naplaćivati po napunjenom kWh, jer bi bilo nepravedno naplaćivati po punjenju jer korisnici ne dolaze s jednako praznom, odnosno punom baterijom na punjenje. Ulogu u cijeni energije za punjenje imat će i vrsta punionice jer brzi i AC-DC punjači imaju i više pogonske troškove.

U svakom slučaju, u HEP-u su svjesni poteškoća oko rada punionica i obećavaju te izazove u idućoj godini bolje i brže rješavati, što nije jednostavno jer je mreža punionica ELEN vrlo velika. Pri tome u opremanju punionica HEP prednost daje domaćim proizvođačima opreme i ponuđačima rješenja.

S druge strane, i INA drži korak s trendovima elektromobiliteta i u sklopu svojih benzinskih postaja trenutno ima 23 mjesta za punjenje, a do kraja godine bit će ih još 40. Istodobno se tvrtka okreće i drugim alternativnim gorivima u prometu kao što su vodik i biogoriva, naglasila je mr. sc. Vesna Kučan Polak, dipl. ing. iz INA-e. Tako je projekt iz-

▲ Pauze su, kao i uvijek, odlične za razmjenu iskustava i mišljenja, a to i jest bit stručnih okupljanja

gradnje biorafinerije na lokaciji dosadašnje INA Rafinerije nafte Sisak uvršten na listu strateških investicija i za njega će se tražiti sufinanciranje iz europskih fondova za inovacije. Taj bi projekt trebao biti dovršen do 2025. godine i očekuje se da će se u novom postrojenju otvoriti oko 100 novih radnih mje-

sta, a neizravno, na uzgoju i dobavi sirovina (miscantusa) čak i 1000.

U svakom slučaju, sudionici okruglog stola, među kojima još valja spomenuti dr. sc. Vjekoslava Jukića iz Ministarstva gospodarstva i održivog razvoja, složili su se da je Europski zeleni plan velika prilika za Hrvatsku i izrazili nadu da će ta sredstva doista biti iskorištena na 'zelenne projekte'.

VODIK I DRUGA ALTERNATIVNA GORIVA

Od svih alternativnih goriva čini se da u posljednje vrijeme u prvi plan ponajviše izlazi vodik. No, vodikov energetski lanac morat će se ostvariti odjednom, kako bi se izbjegao 'problem kokoši i jajeta' koji i dalje značajno utječe na razvoj elektromobilnosti, napomenuo je predsjednik Hrvatske udruge za vodik, prof. dr. sc. Frano Barbir, dipl. ing. S druge strane, nužno je povećati ulaganja u razvoj i istraživanja u tom području, kako Hrvatska i tu ne bi zaostala. Unatoč tome, razvijaju se mnogi zanimljivi projekti vodikove energetike, među kojima valja izdvojiti analizu punionica vodika i europski projekt autobusa na vodik na Fakultetu elektrotehnike, strojarstva i brodogradnje Sveučilišta u Splitu.

Vodik kao perjanicu energetske tranzicije izdvojila je i doc. dr. sc. Ankica Kovač, mag. ing. aero., voditeljica Laboratorija za energetska postrojenja Fakulteta strojarstva i brodogradnje Sveučilišta u Zagrebu. Pri tome je naglasila da vozila na vodik i gorivne članke i baterijska električna vozila nisu konkurentna, već komplementarna rješenja u prometu.

No, kada je riječ o alternativnim pogonima za vozila, ne treba se ograničavati samo na električnu energiju i vodik jer ukapljeni i stlačeni prirodni plin (LNG i CNG) predstavljaju odlično rješenje za velika teretna

▲▼ Na izložbenim prostorima prikazana su domaća rješenja za punionice električnih vozila i upravljanje prometnim sustavima

cestovna vozila i plovila, pri čemu se u najvećem broju slučajeva, tek uz manje prilagodbe, mogu zadržati postojeći motori.

NOVA RJEŠENJA ZA PROMET I U PROMETU

Naravno, promjene u prometu ne odnose se samo na vozila (plovila, letjelice), već i na cijeli prometni sustav pa i na sustave koji su s njime usko povezani. Tako bi, kako je napomenuo Tomislav Čop, mag. ing. min., univ. spec. oec. s Energetskog instituta Hrvoje Požar, elektromobilnost trebalo promatrati kao priliku za cijeli elektroenergetski sustav i za tržište energije.

Nova rješenja vezana uz promet (dakle, ne samo za vozila, već i za njegov nadzor, uprav-

ljanje pa i samo odvijanje) prilika su za mnoge hrvatske tvrtke, što potvrđuju zanimljiva rješenja tvrtki kao što su Parklio, GDi ili Piraex. Uz to, tu su i prilike za daljnji razvoj i istraživanja na domaćim visokoškolskim ustanovama. To najbolje pokazuju prikazani primjeri projekata s Fakulteta elektrotehnike i računarstva Sveučilišta u Zagrebu, Fakulteta elektrotehnike, računarstva i informacijskih tehnologija Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku i Tehničkog fakulteta Sveučilišta u Rijeci. Dobar primjer izvedenog projekta pri tome je onaj iz Zadra, gdje je upravo primjenom najnovijih tehničkih rješenja značajno smanjen promet dostavnih i teretnih vozila u samoj gradskoj jezgri, na Poluotoku. ■

***Pokrovitelji i
suorganizatori
prvog po redu
Foruma Nova
era prometa
bili su:***

Pokrovitelj:

Hrvatska gospodarska komora, Zagreb

Znanstveno-stručni pokrovitelji:

Fakultet elektrotehnike, računarstva i informacijskih tehnologija Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku, Osijek

Fakultet prometnih znanosti Sveučilišta u Zagrebu, Zagreb

Fakultet strojarstva i brodogradnje Sveučilišta u Zagrebu, Zagreb

Tehnički fakultet Sveučilišta u Rijeci, Rijeka

Suorganizatori:

AVL-AST, Zagreb

Fond za zaštitu okoliša i energetske učinkovitosti, Zagreb

GDi, Zagreb

HEP, Zagreb

INA, Zagreb

LISAP SI / EV polnilnice, Šentjanž, Slovenija

Piraex, Sveta Nedelja

Hvala!